

17 MRS. 2010
J.nr. NKN-281-00031
bej

**Afgørelse
i sagen om
Regulativ for Grindsted Eng sø med tilhørende kanaler i Billund Kommune**

Billund Kommune har den 5. maj 2009 endelig godkendt Regulativ for Grindsted Eng sø med tilhørende kanaler. Afgørelsen om regulativet er påklaget til Naturklagenævnet af Grindsted Roklub og af Grindsted Sejlklub.

Søens historie

Grindsted Eng sø er en kunstigt anlagt bynær sø i et tidligere engområde i Grindsted Ådal mellem Søndre Ringvej og Morsbøl Skolevej. Søen har et ca. 30 ha stort søbassin med en gennemsnitlig dybde på 1,55 m. Søen blev anlagt i 1971 – 1972 og var fra begyndelsen planlagt som en rensningsforanstaltning og har haft status som rensesanlæg indtil afviklingen af dette i 1997. Grindsted Eng sø tilføres i dag en blanding af filtreret og ufiltreret åvand fra Grindsted Å.

Til Grindsted Eng sø hører kanalerne Fødekanalen, Bådkanalen, Sydkanalen og Afløbskanalen. I Grindsted Eng sø findes der to øer i den østlige ende og fire i den sydvestlige ende.

Søen har siden 1991 været målsat som ”B- naturligt og alsidigt dyre – og planteliv”. Målsætningen var ikke opfyldt i perioden før restaureringen påbegyndtes i 2003, men fra 2006 var målsætningen opfyldt med hensyn til såvel sigtddybde som fosforkoncentrationen, og med hensyn til såvel undervandsvegetationen som fiskefaunaen. Selvom fiskefaunaen opfylder målsætningen for så vidt angår artssammensætningen og bestandsstrukturen, så vurderes det forhøjede indhold af kviksølv i fiskene at være i modstrid med målsætningen. Det samme gælder grundlæggende sedimentets forhøjede indhold af tungmetaller.

Der er stor interesse fra borgernes side for at udnytte søen til forskellige rekreative formål. På baggrund heraf har Billund Kommune fundet behov for at regulere adfærden og udnyttelsen af søen

også ud fra et ønske om at bevare et alsidigt dyre- og planteliv i og omkring søen. Årsagen hertil er dels søens miljøtilstand og dels de særlige problemer, der er eller kan være i forhold til sømiljøets indhold af miljøfremmede stoffer.

Regulativet for Grindsted Eng sø

Billund kommune har i medfør af vandløbslovens § 12, jf. § 2 og bekendtgørelse nr. 1437 af 11. december 2007 om regulativer for offentlige vandløb udarbejdet regulativet for Grindsted Eng sø. Regulativet indeholder bestemmelser om regulering af adgangen til og den rekreative udnyttelse af søen, herunder regler om ændring i retten til sejlads i forhold til lovens § 4. Årsagen hertil er at mindske de negative effekter på søens natur- og miljøtilstand og minimere risikoen for negative effekter på brugerne som følge af søens belastning med miljøfremmede stoffer.

Regulativet indeholder endvidere bestemmelser om søen med tilhørende kanalers vedligeholdelse, beplantning, myndighedernes forpligtelser og borgernes rettigheder ved søen.

Af regulativets administrative bestemmelser fremgår bl.a., at sejlads med ikke-motordrevne både er tilladt. Isætning af både må kun finde sted fra slæbestedet ved sejlklubben i den sydvestlige ende af søen. Landgang må kun finde sted ved etablerede broer og ved sejlklubben.

Motordrevne både må benyttes i forbindelse med prøvetagning, øvelser og lignende, men kun efter særskilt tilladelse af Billund Kommune.

Enhver form for sejlads skal ske under størst mulig hensyntagen til søens natur og miljø og til andre brugere af søen. I fuglenes yngleperiode fra 1. marts til 15. juni skal der tages særlige hensyn.

Wind Surfing, vandcykling og lignende aktiviteter er ikke tilladt.

Samtlige øer i Grindsted Eng sø er fredet af hensyn til fugle- og dyrelivet. Dette betyder, at al landgang på øerne er forbudt.

Lystfiskeri er tilladt for alle med gyldigt lystfiskertegn og med et særligt "Eng søkort", dog kun med stang og snøre. Omsætning af fisk fra søen er forbudt på grund af søens belastning med tungmetaller.

Badning er ikke tilladt.

Om vedligeholdelse bestemmer regulativet bl.a. følgende:

Fødekanalen:

Der foretages grødeskæring 1 gang årligt i perioden fra 1. juli til 31. oktober.

Grøden skæres i en bredde på mellem 0,3 og 0,5 m, der efterlades grøde i øer og langs siderne.

Grøden skal opsamles.

Der foretages ikke beskæring af sider og vandløbskanten. Sandfanget i fødekanalens udløb renses efter behov.

Bådkanalen:

Bådkanalen vil fremover ikke blive vedligeholdt. Bevoksningen langs kanalen vil bestå af enkeltstående træer henholdsvis urter og små buske med en max. højde på ca. 1,0 m. Om nødvendigt vil der blive foretaget beskæring af grene, som vokser ud i kanalen.

Sydkanalen:

Sydkanalen vedligeholdes fra bunden af kanalen ved Sydtoften til bro nær Bådkanalen. Der skæres grøde 1 gang årligt i perioden fra 1. juli til 1. september. Det sikres, at der vil opstå en kantbevoksning med mindre buske og træer. Der skal mellem buske og træer være frit udsyn.

Afløbskanalen

Der skæres normalt ikke grøde i afløbskanalen. Der kan foretages selektiv beskæring, hvis det findes nødvendigt.

Søen og øerne i søen

Der foretages ingen grødeskæring eller kantbeskæring af søen. Der vil fremover ikke blive foretaget udtynding eller beskæring af vegetationen på samtlige øer i søen, af hensyn til dyre- og fuglelivet.

Klagerne

Grindsted Roklub har klaget over, at Bådkanalen ifølge regulativet ikke længere vil blive vedligeholdt. Bådkanalen udgør knapt halvdelen af klubbens daglige rofarvand, og det er et problem for udøvelsen af rosporten, at grødeskæringen nu går fra at være mangelfuld til at være helt indstillet.

Det er Roklubbens påstand, at kanalerne altid har været og fortsat bør være at opfatte som offentlige vandløb, der bør vedligeholdes i overensstemmelse med vandløbslovens kapitel 7, helt på samme måde som kommunen vedligeholder parker, stier og andre offentlige anlæg til glæde for indbyggerne.

Grindsted Sejlklubs klage omfatter de samme forhold, som man gjorde indsigelse mod, da forslaget til regulativ var til høring.

Regulativets forbud mod windsurfing, vandcykling og lignende ønskes lempet, således at disse aktiviteter skal være tilladt i forbindelse med øvelser og lignende, dog kun efter særskilt tilladelse fra Billund Kommune.

Da vandet har badevandskvalitet ved toppen, og da brætsejlere ikke har særlig stor kontakt med bunden, og desuden anvender våddragter og sko, som beskytter mod en direkte kontakt med bunden, anser sejlkлубben det ikke som et problem at tillade windsurfing.

Sejlkлубben klager også over, at øerne i søen ikke længere vil blive vedligeholdt ved udtynding eller beskæring af vegetationen.

Under øvelser i sejlads er det nødvendigt at instruktørerne kan holde øje med alle sejlere på vandet. Dette kan i praksis ikke lade sig gøre alene fra ledsagebåden, man er også afhængig af instruktører, der fra land kan holde øje med de resterende, hvilket bevoksningen på øerne kan være til gene for.

Et andet problem er, at bevoksningen giver anledning til hurtigt skiftende vinde, som gør det svært for sejlerne at beregne, hvor vinden kommer fra med deraf følgende fare for at de bommer. Når bomningen kommer uventet, er der stor fare for at de bliver ramt af bommen og dermed pådrager sig skader i hovedet.

Sejlkлубben forslår derfor at regulativets punkt 3.3. formuleres således:

"Øerne i øst ende:

Der vil fremover ikke blive foretaget udtynding eller beskæring af vegetationen på øerne i søen, af hensyn til dyre- og fuglelivet.

Øerne i sydvest enden:

For at tilgodese sejladsaktiviteterne må fremover foretages udtynding og beskæring af vegetationen uden for fuglenes yngleperiode fra 1. mart til 15. juni af hensyn til dyre- og fuglelivet."

Sejlkлубben vil gerne udføre det arbejde, som rydning og beplantning måtte kræve, så det bliver omkostningsneutralt for Billund Kommune.

Kommunens bemærkninger til klagerne

Til klagen fra Grindsted Roklub har kommunen bl.a. bemærket, at der gennem de seneste par år er sket en stor udvikling af bundlevende planter i Grindsted Engsø specielt i den østlige del af søen og i Bådkanalen, der har gjort det vanskeligere at færdes med robåde (og motorbåde ved prøvetagning).

Grøden består af Vandrøllike, der kan have op til 2 meter lange stængler, som sender deres blomsterstand op over vandoverfladen i april/maj måned. Stænglerne er meget sprøde, hvorfor de knækker meget let. En evt. afskæring betyder, at den afskårne planterest ikke kommer op på overfladen, men bliver liggende neddykket. En bjærgning af grøden og derved en mulighed for at færdes i kanalen, er derfor et meget vanskeligt og tidkrævende arbejde.

Det må forventes, at tilgroningen af Engsøen vil blive en fortsættende proces i de kommende år. Der kan dog ske en ændring i grødesammensætningen og derved en ændring i hvor vanskeligt pasabelt området bliver, og hvor hurtigt tilgroningen vil ske.

Kommunens teknik- og miljøudvalg har valgt at se tiden an og håber på, at vandrølliken vil kollapse, og at der herefter vil udvikle sig et mere alsidigt planteliv i bådkanalen og østenden af søen. Regulativet er derfor ændret til, at der ingen grødeskæring udføres. Teknik- og Miljøudvalget har opfordret Roklubben til i de perioder, hvor det ikke er muligt at ro i bådkanalen, at fragte bådende til Sejlklubben i vestenden af søen og starte her i stedet.

Til klagen fra Grindsted Sejlklub har kommunen bl.a. udtalt følgende:

I takt med at byudviklingen sker rundt om søen, vil søen få større og større rekreativ betydning for byens borgere, hvilket betyder en ikke uvæsentlig forstyrrelse af dyrelivet, hvorfor det er vigtigt, at der skabes områder hvor dyrelivet kan opholde sig uforstyrret.

Øerne i vestenden af søen udgør en samlet helhed og et naturligt skjul/uforstyrret område for dyrelivet. Øerne er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. På den baggrund og af hensyn til dyrelivet i søen er der i regulativet lagt op til, at alle øerne i søen i fremtiden skal ligge uforstyrret hen. Dette betyder, at øerne fremover skal stå uberørt og uden muligheder for landgang hele året.

Der vil således ikke fremover være mulighed for at fælde træer og buske på øerne eller foretage anden pleje uden en dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3.

Kommunens teknik- og miljøudvalg ønsker derfor ikke at efterkomme sejlklubbens ønsker af hensyn til dyrelivet i søen og søens store rekreative værdi for øvrige beboere.

Med hensyn til ønsket om tilladelse til windsurfing på søen udtaler kommunen:

Da der på nuværende tidspunkt ikke er truffet beslutning omkring badning i søen, kan dette ønske ikke imødekommes, før søen forhåbentlig om nogle få år bliver frigivet til badning. Årsagen er, at windsurfere ofte falder i vandet, specielt begyndere, hvorfor windsurfing kan sidestilles med badning.

Det fremgår af sagen, at baggrunden for kommunens udtalelse bl.a. er den vurdering af søens indhold af miljøfremmede stoffer i forhold til badning, som fremgår af rapporten ”Grindsted Engsø – miljøtilstand og fremtidsmuligheder” hvoraf det fremgår, at analyser foretaget i november 2007 ikke med sikkerhed giver et dækkende billede af situationen i sommerperioden, det vil sige i perioden for badning. Selvom der ikke er målt problematiske koncentrationer af nogen af de miljøfremmede stoffer, som måske kunne forventes i søen, giver den foreløbige eneste måling ikke anledning til ubetinget at imødegå embedslægens anbefaling om ikke at anvende Grindsted Engsø til badning, før problematikken omkring forhøjede kviksløvkoncentrationer i sedimentet et belyst nærmere.

Afgørelse

Naturklagenævnets formand har på nævnets vegne, jf. vandløbslovens § 80 a, stk. 3, truffet følgende afgørelse:

Grindsted Engsø og de ovenfor nævnte kanaler er en del af Grindsted Å / Varde Å systemet, der afvander til Vadehavet.

Efter vandløbslovens § 4, stk. 1 er vandløb (herunder søer), hvor der er flere bredejere, og som ikke er undergivet særskilt ejendomsret, åbne for almenheden for sejlads med ikke-motordrevne småfartøjer. Retten må ikke udøves til skade eller ulempe for vandløbet eller for andres jagt, fiskeri eller rørskår. Vandløbsmyndigheden kan dog efter stk. 3 fastsætte begrænsninger i sejladsretten og på offentlige vandløb tillade sejlads med andre fartøjer end nævnt i stk. 1.

Efter vandløbslovens § 12, stk. 1, jf. bekendtgørelse nr. 1437 af 11. december 2007 om regulativer for offentlige vandløb udarbejder vandløbsmyndigheden et regulativ, der skal indeholde bestemmelser om de forhold, som er nævnt i bekendtgørelsens § 3, herunder regler om vedligeholdelse af vandløbet (grødeskæring, oprensning m.m.), ændring i retten til sejlads i forhold til lovens § 4, som vandløbsmyndigheden måtte finde det nødvendigt at indføre, samt bestemmelser om beplantning og bevarelse af skyggegivende vegetation.

Ved fastsættelse af bestemmelserne i regulativet har vandløbsmyndigheden måttet foretage en afvejning af forskellige hensyn over for hinanden, hensynet til søens og kanalernes benyttelse til afledning af vand, de miljømæssige krav, som fastsættes i henhold til anden lovgivning, samt naturbeskyttelses- og rekreative hensyn.

På denne baggrund har vandløbsmyndigheden vurderet, at der ikke fremover vil være behov for at vedligeholde Bådkanalen bortset fra en vis begrænsning i bevoksningen langs kanalen. Man har ligeledes vurderet, at der ikke vil være behov for grønbeskæring i søen eller kantbeskæring af søen.

Der vil fremover heller ikke blive foretaget udtynding eller beskæring af vegetationen på samtlige øer i søen, af hensyn til fuglelivet.

Uanset at regulativet på disse punkter vil betyde visse ulemper for roning og anden sejlads på kanalerne og søen finder Naturklagenævnet ikke grundlag for at anfægte vandløbsmyndighedens vurdering, hvorved naturbeskyttelseshensynet er vægtet højere end hensynet til de rekreative interesser, som roklubben og sejlklubben har fremført i deres klager.

Naturklagenævnet finder heller ikke grundlag for at anfægte begrundelsen for regulativets forbud mod wind-surfing, sejlads med vandcykler og lignende aktiviteter, der skal ses i sammenhæng med regulativets forbud mod badning, som vandløbsmyndigheden foreløbigt ønsker at fastholde, så længe risikoen for påvirkning fra miljøfremmede stoffer i søen ikke helt kan udelukkes.

Der kan således ikke gives Grindsted Roklub og Grindsted Sejlklub med hold i deres klager over Regulativ for Grindsted Eng sø med tilhørende kanaler.

Bent Jacobsen

Viceformand